

5 SKOLA

5.1 Vad som kännetecknar en skola

¹Det finns skolor därför att det finns en väg, som människor kan vandra till högre tillstånd, högre världar, högre riken. En skola undervisar, en skola visar vägen. Människorna kan inte själva finna Vägen. Deras tillstånd är sådant att de kan visas vägen men inte själva finna den. Skola är en organisation, som har till ändamål att leda människor bestämt i evolutionens riktning.

²Vägen börjar inte på samma nivå som det vanliga livet. Man måste stiga högre för att nå den. Detta betyder att man stiger uppför denna trappa, som representerar skillnaden i nivåer mellan det vanliga livet och vägen. Det betyder att vår förståelses nivå, vårt vanliga tänkande, också våra vanliga känslor, måste förändras.

³Det viktigaste kännetecknet på en skola är att den är en organisation för bibringandet av kunskap från högre intellekt till ett antal förberedda människor. En skola finns till icke endast för att undervisa människor utan också för att visa dem hur de kan förbättra sitt vara. Läraren finns till icke endast för att ge information utan framför allt för att visa lärjungarna hur de skall använda sin tankekraft.

⁴Från första dagen i skolan undervisas lärjungarna i att gå framåt samtidigt på kunskapens väg och på varats väg. De studerar sin maskinmässighet och kämpar emot den, mot mekaniska yttringar, mot onödigt prat, mot inbillning, mot uttryck av negativa känslor, mot dagdrömmeri, mot sömnen och glömskan. Om de tar ett steg på kunskapens väg, måste de taga ett steg på varats väg. Skolarbetets principer, alla de krav som ställs på dem, allt hjälper dem att studera sitt vara och att arbeta med att förvandla det.

⁵Skolan kännetecknas av att den undervisar lärjungarna i att införa tre krafter i sitt arbete, att arbeta på tre linjer.

⁶Arbetet på första linjen är arbetet med en själv: iakttagelse av en själv, studium av kunskapen och försök att förändra åtminstone de mest mekaniska yttringarna av en själv. Detta är den viktigaste linjen.

⁷Arbetet på andra linjen är samarbetet mellan flera människor, som alla arbetar på första linjen. Man kan inte arbeta enbart för sig själv. I samarbete med andra uppstår alltid viss friktion, viss obekvämheter, vissa konflikter – dessa svårigheter skall välkomnas som lika många tillfällen att lösa problem genom att tillämpa skolmetoder: högre grad av uppmärksamhet, medvetenhet.

⁸Arbetet på tredje linjen är arbetet för skolan, för organisationen.

⁹För den som arbetar på alla tre linjerna blir organisationen en skola. Men för andra människor, som arbetar på endast en linje eller två linjer, blir den inte en skola.

¹⁰Ett annat mycket viktigt kännetecken är urvalet av elever. Till en verklig skola antas endast människor med en viss förberedelse och på en viss nivå av förståelse. En skola kan inte vara öppen för alla, kan inte vara öppen för många.

¹¹En skolas nivå beror på nivån hos de människor som studerar i denna skola, och deras nivå beror av varats nivå.

¹²En skola i fulla bemärkelsen av termen ”skola” måste bestå av åtminstone två grader, det vill säga måste rymma två nivåer. På den lägre nivån lär sig människor 1, 2 och 3 att bli människor 4, förvärvar den kunskap och gör de ansträngningar som hjälper dem i denna förvandling. På den högre nivån lär sig människor 4 att bli människor 5.

¹³Det är en mycket stor skillnad mellan människa 4 och människa 5. Människa 4 har förvärvat ett bestående tyngdcentrum men är i alla andra avseenden en vanlig människa. Detta tyngdcentrum gör att hon inte överger arbetet, inte lämnar vägen, annat än kortvarigt och tillfälligtvis. Människa 5 är mycket annorlunda. Hon har redan enhet, ett bestående ”jag”, det tredje medvetenhetstillståndet. Det betyder att hon är vaken, alltid kan minnas sig själv när

hon behöver, och att högre känslocentrum arbetar hos henne, vilket skänker henne många nya krafter.

5.2 Hur en skola uppstår

¹Allegorin om fångelset lär oss att endast de som redan rymt därur vet hur det går till och att endast de kan lära fångarna att rymma. Detta betyder att en skola måste utgå eller taga vid från en annan skola. Kunskapen kan ha ett värde endast om den kommer från ett högre intellekt. En skola kan inte börja utan kunskap från människor med högre intellekt. Vanliga människor kan inte gå samman och besluta om att grunda en skola. En skola kan organiseras endast enligt en viss bestämd plan, som är uppgjord och känd sedan lång tid tillbaka. Det kan inte finnas något godtyckligt och improviserat i skolor.

5.3 Förberedelse för inträdet i skolan

¹Det finns skolor på mycket olika nivåer allt efter hur väl förberedda eleverna är och hur utvecklat deras vara är. Ju högre nivå skolan befinner sig på, desto högre krav ställs på eleverna. Men också i skolor av lägsta graden förutsätts av eleverna en viss förberedelse inför skolarbetets början. Man kan inte komma direkt till skolan från det vanliga livets oförnuft. Också om skolan gör allt den rimligtvis kan för att ge människan något, så kan den inte ge henne det, om hon inte är förberedd, om hon inte vet hur hon skall taga emot det.

²Om det finns tillräckligt många förberedda människor, så kan det med dessa bli en skola. Men att vara förberedd betyder något mycket mer än att bara komma och lyssna på föreläsningar och godtaga det man där får veta.

³Att vara förberedd betyder först och främst att man är redo att börja arbeta på den nivå av icke bara kunskap utan också av vara som skolan förutsätter för nybörjarna. Man måste ha insett sin situation, veta vad man inte kan göra själv, inse att man behöver hjälp, och mycket annat. Att vara förberedd betyder att man redan måste känna sig själv till en viss grad, veta sitt mål, veta värdet av sina beslut, till en viss grad ha slutat ljuga för sig själv, kunna vara ärlig mot sig själv.

⁴Dessutom kan man inträda i en skola först sedan man uppgivit eller är beredd att uppge ett visst mått av egensinne. Egensinne är det allvarligaste hindret för inträde i en skola, ty skola betyder icke endast undervisning utan också disciplin. Och somliga människor tycker att disciplin är något tråkigt eller onödigt.

⁵Eleverna provas nästan oavbrutet, inte bara inför inträdet i skolan utan också under vistelsen där.

5.4 Principer för skolans arbete

¹Mycket är nödvändigt i en organisation, först och främst förståelse och ansträngning.

²Den främsta principen i arbetet är att ansträngningar ger resultat efter måttet av ens förståelse. Ju mer man förstår, desto bättre kan resultaten bli. Innan man börjar arbeta, måste man veta vad man skall förstå och hur man skall få den rätta förståelsen.

³Detta innebär att det finns något man måste övervinna för att förstå, och att man för att förstå mera måste övervinna något annat. I skolan får man hjälp till att inte bedraga sig själv och kan man få förklarat för sig varför man inte förstår.

⁴I begynnelsen beror allt arbete på intellektet. Intellektet måste skolas, det måste vakna. Senare beror det på känslan.

⁵Det verkliga arbetet måste vara arbetet med varat, men arbetet med varat förutsätter förståelse av arbetets mål, förutsättningar och metoder.

⁶Det finns inga ålagda plikter. Plikterna kommer av arbetet. Ju mer man gör, desto fler plikter har man. Om man inget gör, fordras heller inget av en.

⁷Det är nödvändigt att arbeta enligt skoldisciplin, skolregler. Iakttagandet av skoldisciplinen

måste bygga på förståelse. Förstår man inte en regel, skall man be om förklaring, så att man förstår.

⁸Man får inte tro något, man skall försöka sanna allt. Viktiga delar av den undervisning som rör människans psykologi kan man sanna genom iakttagelse av sig själv och andra. Andra delar – dem som rör övermänskliga, planetariska, solsystemiska och kosmiska förhållanden – kan vi inte sanna. Men inte heller sådana delar behöver vi omfatta med tro utan kan antaga såsom element i en arbetshypotes, som vi låter gälla tills vidare. Genom sina analogier i för oss vetbar, mänsklig verklighet ter sig denna hypotes allt sannolikare, ju bättre vi förstår den.

⁹I skolarbetet får man inte göra något, förrän man förstår varför man gör det och för vilket ändamål.

¹⁰Om man inte vet vad man skall göra, kan man alltid be läraren eller äldre lärjungar om råd. Men om man frågar och får ett råd, måste man godtaga och följa det. Oftast får man inget råd, och det på minst tre grunder: 1) Man måste till varje pris lära sig stå på egna ben. 2) Den goda sådd, som kommer av eget rätt beslut och egen rätt handling, har man själv rätt till, och den rätten vill de som är äldre i arbetet inte beröva en. 3) Det är en allvarlig sak att ge råd: att tanklöst taga emot råd och inte handla därefter bryter mot en skolprincip, och de som är äldre i arbetet aktar sig för att medverka till att framkalla en dylik situation. Ett exempel på icke-göra.

¹¹En mycket viktig princip är att en människa inte kan studera ensam, och det på flera grunder. Den första grunden är mycket enkel och självklar: ingen kan ha en lärare alldeles för sig själv. Om det finns någon, som kan undervisa, ägnar han inte sin tid åt en enda människa. En annan grund är att om man arbetar ensam eller försöker göra det, kan man inte sätta någon annan i ens ställe, och i ett visst skede blir detta alldeles nödvändigt för att man skall övergå till nästa nivå av kunskap och vara. En människa kan stiga upp på nästa nivå endast genom att sätta en annan människa i sitt ställe.

¹²Principen ”att sätta en annan i ens ställe” får inte missförstås. Den betyder icke att en enda individ överför dessa ideer till en annan. Enskilda människor kan inte göra det, och det kan inte krävas av dem, eftersom individuellt arbete kan avse endast en själv. Att sätta människor i ens ställe är skolarbete, det vill säga de förenade ansträngningarna av alla människor som hör till skolan. Allt skolarbete organiseras med detta ändamål för ögonen, i sina olika grenar fullföljer arbetet samma mål: att sätta nya människor i det ställe som upptas av de människor som för närvarande är där, så att dessa därmed kan stiga upp på högre trappsteg. Var och en skall tänka så här: Liksom de som är äldre i arbetet har hjälpt oss yngre, så måste vi göra oss beredda att hjälpa de ännu yngre, dem som nyligen kommit in – också med sikte på att möjliggöra för de äldre att gå vidare.

¹³Skolan garanterar inte något. Ett vanligt universitet, där man ger endast kunskap och undervisning, kan garantera studenterna en viss mängd kunskap, men också endast om de arbetar såsom de blir tillsagda. Men ifråga om den förbättring av varat, som skolan också kan ge hjälp till, är ingen garanti möjlig, utan där beror allt på lärjungarnas egen förståelse och ansträngning, som hos olika individer kan ligga på olika nivåer.

¹⁴De som arbetar i en skola strävar att känna sig som skolan, som delar av den, att den inte är något som är skilt från dem. De inser att skolans arbete, fortvaro och välgång är deras egen sak. Därför tänker var och en på detta arbete, söker förstå dess krav, betraktar det som en personlig angelägenhet att arbetet går vidare, skjuter det inte på framtiden i något svagt hopp om att ”andra tar hand om det”.

¹⁵Vi måste ha vårt eget mål, och det måste sammanfalla med skolans mål, måste ingå i detta. Det första målet för envar, som är intresserad av arbetet, är därför att studera sig själv och finna vad som måste förändras. Först när vissa saker förändras, blir man redo för aktivt arbete. Arbetet kan inte vara teoretiskt, envar av dess ideer måste bli praktisk. Somliga ting kan man själv upptäcka. Andra kan man förstå endast om man får dem visade, men inte

annars. Och det finns ett tredje slags ting man inte kan förstå i sitt nuvarande tillstånd. Det är nödvändigt att veta om dessa grader.

¹⁶En princip i arbetet är att tiden räknas. För varje människa ställs vissa krav. Om man har varit endast en månad i arbetet, är kraven ringa. Månaden därpå växer de, efter sex månader är de större, efter ett år ännu större. Om någon anser att han har rätt att vara på den första månadens nivå efter att ha varit i arbetet några år, kan han inte motsvara kraven. Kraven växer alltid, men om man arbetar, om man växer, kommer man att vara i nivå med dem.

¹⁷I det följande behandlas mera ingående några bestämda skolprinciper rörande betalning, regler, disciplin, att icke tala med utomstående, arbete på tre linjer.

5.5 *Betalning*

¹I arbetet är första förutsättningen att förstå vad man vill vinna och hur mycket man är beredd att betala för det, ty för allt måste man betala. Ibland vill man ha något utan att inse vad det medför och hur mycket det kostar. Betalning betyder framför allt att kunna motsvara krav.

²Det är inte för skolan utan för människorna själva, som betalning är nödvändig. Ingen kan få något, som han inte betalat för. Om man har kunskap, kan man inte ge den till någon annan, ty endast om han betalar för den, kan han äga den. Vad man kan få står i förhållande till vad man är beredd att betala.

³Oftast vill vi få något för intet, och det är därför vi inte har något. Om vi verkligen bestämde oss för att skaffa kunskap av detta slag – eller till och med något mycket obetydligt – och vi fullföljde det utan sidoblickar på något annat, skulle vi få den.

⁴Först anstränger man sig att studera och förstå det man får höra. Ansträngningen är ännu inte i sig betalning, men den skapar möjligheten av betalning, ty den skapar arbetspersonligheten, och endast den kan betala. Den falska personligheten kan inte betala. Betalning betyder alltid en viss ansträngning, ett ”görande” som är annorlunda än vad man ”naturligt” – det vill säga mekaniskt – skulle göra.

⁵Betalning i egentlig mening måste vara något som blir till gagn icke endast för en själv utan också för andra – för skolan. Men om man inte är till gagn för sig själv, kan man inte vara till gagn för skolan heller. En skola förlorar på att ge ut sin kunskap till människor, som inte betalar tillbaka till skolan.

⁶När man förstår vad arbetet handlar om och vad det behöver för att fortsätta, finner man sätt att göra något som gagnar det. Inställningen beror på en själv och på ens förståelse. Tillfället beror på omständigheterna.

⁷Först om man arbetar med sig själv, kommer man alltså att kunna betala. När man strävar efter att uppnå något i arbetet, får man så mycket som man betalar för. Det är en lag, jämviktens lag.

⁸Betalning är offer, men det man måste offra är endast inbillade ting. I arbetet förvärvar man nya, verkliga värden och förlorar man inbillade värden.

5.6 *Regler*

¹Till det viktigaste i varje slags skola hör idén om regler. Om det inte finns regler och om människorna inte förstår vikten av regler, finns inte något skolarbete och inte ens någon skola. Alla regler är till för själverinringen, samtidigt som varje regel också har sina egna ändamål. Regler är inte till för behag och bekvämlighet. De är till för obehag och obekvämlighet, och på det sättet hjälper de själverinringen.

²Om människor visste vad de skulle göra utan regler, vore regler inte nödvändiga. Samtidigt är regler också ett slags uppfostran, ty genom att lyda dem alstrar människor kraft inom sig själva. Det är svårt att lyda regler. Men genom att minnas, förstå och lyda regler samlar man medveten energi. Det är framför allt därför skolor stiftar regler. Varje regel har flera ändamål.

³Iakttagandet av regler kan inte utgå från försök att fly från ansvar eller önskan att hålla sig

kvar av ovidkommande motiv såsom att man trivs med de andra lärjungarna och känner sig få stöd, hjälp, uppskattning och sällskap av dem eller är offer för annat dylikt belönings-tänkande.

⁴Egentligen finns endast en regel eller princip – man skall inte göra något onödigt. Att vi inte kan ”göra” i den rätta bemärkelsen av ordet ”göra”, beror på att vi gör så mycket onödigt. Därför måste vi först lära oss att ”icke-göra”, att icke göra något onödigt. Det kan taga lång tid, men är sättet att lära.

⁵Man kan inte beskriva regler eller göra upp en katalog över dem, men man kan förstå regler. Dessutom kräver känslans utveckling disciplin. Inget utvecklar känslcentrum så mycket som att uppge självhävdelser. Regler hänger samman med uppförande. När vi blir människor 5, blir vårt uppförande fulländat i jämförelse med vad det nu är. Men vi är inte människor 5, så vi måste ha regler. Om vi minns regler, förstår och följer dem, blir vårt uppförande konsekvent och leder i en bestämd riktning. Det blir inte längre det planlösa uppförandet hos människor 1, 2 och 3.

5.7 Disciplin

¹Alla fyra vägarna kräver disciplin. Detta förklarar varför man inte kan arbeta ensam. Man kan inte skapa disciplin för sig själv. Om man förstår detta arbete, tar disciplinen den gestalt som man inte själv bestämmer för sig själv, så att man arbetar enligt anvisningar. Det tar lång tid att förvärva vilja, ty först måste självhävdelser besegras. Under tiden gäller skolans vilja.

²Studiet av disciplin hänger samman med arbetet på linje två. Om man inte förstår skoldisciplin, kan man heller inte äga inre disciplin. Det finns människor, som skulle kunna göra ett gott arbete och som misslyckas, därför att de saknar disciplin. Förändring av varat är möjlig endast med skolarbete och skoldisciplin. Under ett visst tidsskede måste man ha det, varefter man senare kan arbeta för sig själv. Disciplin hänger samman med regler. Regler är de förutsättningar enligt vilka människor tas emot och får kunskap i en skola. Att iakttaga dessa regler eller villkor är deras första betalning och första prov.

³Det kan inte finnas regler för arbetet på första linjen och tredje linjen. Där måste man göra vad man kan, där måste det finnas initiativ, där måste arbetet vara fritt.

⁴På andra linjen däremot måste det råda disciplin. På andra linjen måste man kunna glömma sina egna intressen, sitt eget tyckande för och emot.

⁵Exempel på disciplin är att man måste uppge sina beslut i frågor som hänger samman med arbete i skolan, minnas varför man gör det och vad det är man gör. Till exempel i fråga om att minnas regler måste man uppge en avsevärd del av ens eget omdöme och bara helt enkelt minnas dem. Varför det? Därför att man inser att man inte förstår tillräckligt. När man sedan förstår, behöver man inte minnas regler. Uppgivelse betyder alltså inte blind uppföring och är nödvändig endast i samband med skolarbete, inte utom skolarbetet.

⁶Man kan lära sig att vara fri endast genom att lyda fler lagar. Det finns många grunder till detta. En grund är att vi är för eftergivna mot oss själva; om vi ger oss själva en uppgift, börjar vi efter en tid att hitta på svepskäl för att inte göra den. Och så bedrar vi oss själva för mycket.

⁷Sättet att förvärva vilja är att underkasta sig en viss disciplin och att inte försöka undkomma. Folk använder samma metoder i arbetet som de gör i livet – de anpassar sig. De försöker göra arbetet så bekvämt eller så litet obekvämt som möjligt, och sålunda går de miste om det som arbetet kan ge. Men man kan inte anpassa sig till arbetet, man måste arbeta på riktigt.

5.8 Att inte tala med utomstående

¹Det är en princip i skolarbetet att inte ge ut ideer till vem som helst hur som helst, utan att tvärtom ge dem endast på vissa villkor, som skyddar dem för att förvrängas. Det är en mycket viktig uppgift för en skola att hindra att dessa ideer förvrängs.

²Därför finns en regel för nybörjare att de inte bör tala med utomstående om vad de får lära sig. Människor börjar inse vikten av denna regel först när deras vänner envisas med att de talar om det och de inte längre vill tala. Denna regel är till för att hjälpa människor, som har ett gott uppsåt men fortfarande vet för litet för att kunna återge det rätt för andra. Om de likväl försöker, förmedlar de inte kunskapen utan sin egen missuppfattning av den. Dessutom har de ännu inte urskillning nog att avgöra vilka människor de kan tala med och vilka de inte kan tala med.

³En annan grund till denna regel är att den är ett prov, en övning för viljan, en övning för minnet och förståelsen. Man deltar i skolans undervisning på vissa villkor. Första villkoret är att man inte får tala, och det måste man komma ihåg. Detta främjar själverinringen, eftersom det går emot alla mekaniska vanor. Vi har för vana att prata utan urskillning. Men med dessa ideer måste man bruka urskillning.

⁴Dessutom hänger kunskapens alla delar ihop med varandra, så att man för att förklara en sak måste förklara också en annan och så vidare. Man får snart erfara det meningslösa i hela försöket. Kanske man då är mogen för denna slutsats: Om det faktiskt vore möjligt att förmedla kunskapen på detta sätt till oförberedda, så behövdes inga skolor, men eftersom skolor finns, så måste kunskapen läras ut genom dessa enbart.

⁵För oss är det mycket som är fakta eller åtminstone borde vara fakta. Om man delger dessa till människor, som inte redan har påbörjat ett allvarligt studium, så blir det för dem något liknande tro, som de antingen anammar eller avvisar, vanligen utan undersökning. Men det är inte skolans uppgift att frambringa fler troende eller skeptiker. Det går inte att förmedla dessa ideer tillräckligt klart till människor, som bara hör om dem men inte länge och återkommande studerar dem, inte reflekterar över dem. Den förståelse, klarhet, insikt man själv har vunnit är just frukten av ett dylikt arbete. Det arbete man lade ner var den nödvändiga betalningen – man fick alltså inte insikten, utan man köpte den. Man kan inte förmedla sin förståelse, när man talar med oförberedda människor. Men det är vad alla nybörjare tror, när de glömmer betalningens princip, liksom de glömmer alla andra principer.

⁶Först när man förmår tåga, behålla något för sig själv, först då kan man samla mera kunskap eller material. Den som med oförstående människor pratar om egna insikter, egna erfarenheter, gör sig av med värdefull energi utan att därmed gagna någon. Den inre tomhet man erfar efter dylikt kommer av denna energiförlust.

5.9 Vilka behöver skola?

¹Skolor är inte alls nödvändiga för mänsklighetens stora flertal. De är nödvändiga endast för dem som redan insett att den kunskap, som den vanliga medvetenheten samlar, är otillräcklig och som erfarit att de själva inte kan vare sig lösa de problem som omger dem eller finna den rätta vägen. Endast sådana människor är i stånd att övervinna de svårigheter som är förbundna med skolarbetet, och endast för dem är skolor nödvändiga.

²En och samma organisation kan vara skola för vissa individer men inte för andra. En och samma skola kan vara på olika nivåer allt efter de människor som ingår däri. Tre personer kan vistas i samma skola. För den ene av dem kan det vara en skola på en nivå, för den andre på en annan nivå och för den tredje ingen skola alls. Allt beror på hur djupt inne i den man är. Det krävs att man arbetar och minns sitt mål.

³Ibland ifrågasätts varför skolorna inte övar större inflytande i och på världen. Men skolor kan verka endast genom människor, som av sig själva intresserar sig för dem. Om människorna inte är intresserade, kan skolorna ingenting göra åt det. Skolorna kan inte bruka våld.

5.10 Varför skola är nödvändig

¹Ingen kan arbeta ensam. Men inte ens en grupp människor, som beslutar att arbeta själva, kommer någon vart utan skola, eftersom de inte vet vart de är på väg eller vad de skall göra.

²Om man söker förstå alla de svårigheter man måste övervinna för att utvecklas utan skola,

inser man att utan metod och utan hjälp kommer man inte framåt – förblir man densamme eller snarare förfaller man, ty ingenting förblir i samma tillstånd, och om man inte utvecklas, förfaller man. I livet, i vanliga förhållanden, förfaller allting eller utvecklas en förmåga på bekostnad av en annan. Att utveckla alla nödvändiga egenskaper förutsätter en skola, ty system och metod är nödvändiga därför.

³Skolor är nödvändiga på flera grunder: för att förmedla högre kunskap, för att hjälpa människor att rätt utveckla sitt vara, för att säkerställa att esoteriska ideer inte missuppfattas och förvrängs.

⁴Skolor är nödvändiga därför att den kunskap, som härrör från väsen med högre intellekt, kan förmedlas endast till ett mycket begränsat antal människor samtidigt och att det är nödvändigt att iakttaga en hel rad bestämda villkor, utan vilka kunskapen icke kan förmedlas på rätt sätt. Kunskapens förmedling kräver ansträngningar både av den som får den och av den som ger den. Organisationen underlättar eller möjliggör dessa ansträngningar. Dessa villkor kan inte uppstå av sig själva.

⁵Dessa villkor hänger samman med nödvändigheten av att samtidigt utveckla kunskap och vara. Det blir felaktigt resultat av att utveckla det ena utan att samtidigt utveckla det andra. Skolor är nödvändiga för att förebygga sådan ensidig utveckling och de oönskliga resultaten därav.

⁶Rätt utveckling av varat är omöjlig utan skola, därför att de som önskar gå Vägen inte kan gå den själva. Det just sagda är uttryckt i en viss skala. I en mindre skala kan man säga att de inte kan hålla efter sig själva, inte kan vara tillräckligt stränga eller bestämda mot sig själva. De kan inte komma ihåg saker i rätt tid, de glömmer eller gör det för lätt för sig. De har en tendens att glömma det mest elementära de lärt. Också det de har förstått glömmer de, om de inte ständigt återkommer till det. Det är skolans, lärarens och äldre lärjungars uppgift att hålla efter och påminna. Om det vore möjligt att arbeta för sig själv, så vore skolarbete slöseri med tid och system onödiga. Men eftersom skola och system finns, betyder det att det är omöjligt att uträtta något dem förutan.

⁷Skolan studerar möjligheter till utveckling av inre egenskaper hos människan. Den utgår från idén att inte alla egenskaper kan utvecklas lika. För att vissa egenskaper skall utvecklas måste andra hållas tillbaka och åter andra utmönstras. I skolor har man en viss kunskap om vilka egenskaper som kan och vilka som inte kan utvecklas, vilka som bör och vilka som inte bör utvecklas, vilka betingelser som är goda, hur man håller tillbaka vissa egenskaper och hur man utvecklar andra.

⁸För varats utveckling behövs många människor, som arbetar i samma riktning enligt skolprinciper och -metoder. Vad en enda människa inte kan göra, kan många samarbetande människor göra. Människor behöver mötas, så att de som vet och förstår mera kan hjälpa dem som vet och förstår mindre, och de måste samtala om arbetet, utbyta erfarenheter. Den som försöker arbeta ensam kommer säkerligen att misslyckas. Han kommer att glömma det han lärt sig, eftersom det finns så många krafter inom oss att saker helt enkelt försvinner ur minnet. Alltså: endast det sammanlagda arbetet av många människor kan frambringa de nödvändiga resultaten.

⁹Erfarenheten visar att för att få ut vad som är möjligt av dessa ideer är en viss organisation nödvändig, organisation av grupper av människor icke endast för samtal utan också för gemensamt arbete, som organiseras och igångsätts. När människor arbetar tillsammans med något för erfarenhetens skull, börjar de hos sig själva och hos andra se olika saker, som de inte märker, när de bara diskuterar. Samtal är en sak och arbete en annan. I alla skolor förekommer det därför olika slags organiserat arbete och kan människor alltid finna det som passar dem utan onödiga uppoffringar, ty uppoffringar förutsätts inte.

¹⁰I skolorna avslipar vissa skarpa kanter. Människor lär sig att anpassa sig till varandra, och detta är på det hela taget mycket nyttigt. När man är tillsammans med andra, omges man av

speglar, så att man kan se sig själv i varje människa.

¹¹Skolor har till ändamål att motverka att esoteriska ideer missuppfattas, förvrängs och missbrukas. Folk förvränger ideer också med de bästa avsikter – detta sagt med särskild adress till dem som sitter kvar i tron på ”den goda viljan”. Människor, som intresserar sig för esoteriska ideer men inte kommer i kontakt med någon skola, fortsätter ändå att tänka, får problem i sin förståelse av det de studerar, ställer sig frågor och söker själva besvara dem. Till exempel är en av de vanligaste formerna av förvrängning hos människor, som arbetar för sig själva eller i avskilda grupper, att de genomgående fattar något slags förklaring som en princip, ger en generell innebörd åt något som framlagts endast som ett exempel.

¹²Det är inte utan vidare till hjälp för skolan, om man sprider dess ideer bland människor. Ideerna måste spridas i rätt form till människor, som har en viss beredskap att taga emot dem. Man får inte tro att det räcker med att sprida ideerna i en viss språklig form för att de skall rätt uppfattas. Samma ord uppfattas olika av olika människor. Det måste också finnas människor som kan förklara ideerna, rätta till missuppfattningarna av dem, och detta sker i skolor. Om det räckte med att sprida ideerna, varför skulle då skolor behövas? Orden, termerna kommer att sprida sig av sig själva, men ideerna kommer att missförstås och förvrängas utanför skolorna.

¹³Ideerna kan nå de rätta människorna, det vill säga människor, som kan icke endast *taga* utan också *giva*, endast om de ges ett ganska stort antal människor. Om ideerna begränsas till en liten grupp, kommer de aldrig att nå de rätta människorna. Om små grupper tror att de kan behålla dessa ideer för sig själva, kommer de att förvränga och fördärva dem. Förvrängning kan förebyggas endast om arbetet växer och om ett större antal människor vet om det. Små grupper, begränsade och oföränderliga, gör alltid egna tillägg till arbetet. Ju mer arbetet växer, desto mer kan alltså varje individ få ut av det. En annan grund till att skolor inte kan finnas i en alltför liten skala är att först ett visst antal människor ger den mångfald av typer, som framgångsrikt arbete kräver.

5.11 Arbete på tre linjer

¹Alla skeenden, alla processer i världen lyder sjutalets lag, oktavernas lag. Ett visst skeende tilltar eller avtar, går igenom intervaller eller glapp, avviker från sin ursprungliga riktning, ändrar sin karaktär. I varje oktav finns två intervaller eller glapp, det ena mellan *mi* och *fa* och det andra mellan *si* och *do*. Glappet är en försvagningspunkt, där det särskilt lätt inträffar slumphändelser, vilka mekaniskt ändrar rörelsens eller arbetets riktning. I oktaver för mänsklig verksamhet betyder försvagning att uppmärksamheten försvagas, medvetenheten försvagas. Om arbetet tillåts gå igenom några sådana glapp och mekaniskt avvika i vart och ett av dessa, kan det med tiden förändras till oigenkännlighet, fullständigt missa målet. Detta är ju vad man ständigt iakttar i samhället utanför skolorna ifråga om religiösa, sociala, politiska rörelser med mera.

²Det finns stigande och fallande oktaver. Skolarbetet skall ses som en stigande oktav, stigande också i en kvalitativ mening.

³Sjutalets lag tillämpad på skolarbetet är principen om arbete på tre linjer. Skolarbetet använder många kosmiska ideer, och arbetet på tre linjer är en särskild anordning avsedd att trygga arbetets rätta riktning och framgång.

⁴De tre linjernas princip handlar om att de tre oktaverna måste fortgå samtidigt och parallellt med varandra men att de inte alla begynner samtidigt och att därför deras ofrånkomliga glapp oftast inte sammanfaller. Detta betyder att, samtidigt som en linje når ett glapp i sin oktav, en annan linje kan vara stark och därför komma in och hjälpa den förstnämnda linjen över sitt glapp. När man till exempel i sitt individuella arbete på första linjen kommer till ett glapp, kanske arbetet på andra linjen eller tredje linjen går bra och hjälper en att komma över glappet i det individuella arbetet. Eller tvärtom går det individuella arbetet bra och sålunda

hjälper en att komma över ett glapp i arbetet på andra linjen eller tredje linjen.

⁵För att komma över ett dylikt glapp på ett sådant sätt att karaktären av arbetet på linjen inte avviker från målet, måste man veta hur man skall fylla glappet. Och man fyller det med uppmärksamhet och medvetenhet man uppåddar i arbetet på de båda andra linjerna.

⁶Om man arbetar på endast en linje eller på två linjer, ändras riktningen. Om man arbetar på tre linjer eller i tre oktaver, hjälper en linje en annan att komma över intervallet. Om man alltså vill trygga att arbetet går framåt i en rät linje mot det avsedda målet, måste man arbeta på tre linjer samtidigt. Om en människa arbetar lika energiskt på alla tre linjerna, leder det henne ut ur många slumphändelser.

⁷Naturligtvis begynner den första linjen först. Där tänker man på vad man vill ha, vad man vill veta, vad man vill vara, hur man skall förändra gamla tankevanor, gamla känslövanor.

⁸I arbetet på första linjen får man – kunskap, ideer, hjälp. Denna linje gäller endast en själv, den är helt och hållet inriktad på självet. På andra linjen kan man inte bara få utan måste man också ge – meddela kunskap och ideer, tjäna som föredöme, hjälpa kamraterna i det gemensamma arbetet. Denna linje avser människor i arbetet, varför man på denna linje arbetar till hälften för sig själv och till hälften för andra. Tredje linjens arbete är olika för olika människor.

⁹Först måste man arbeta med att förvärva kunskap, material, övning. Sedan, när man fått en viss mängd, börjar man arbeta med andra människor på sådant sätt att en människa gagnar en annan och hjälper en annan. På den andra linjen är man, tack vare en viss särskild organisation, i stånd att arbeta för andra, inte bara för sig själv. Och senare kanske man kan förstå på vad sätt man kan gagna skolan. Det hela är en fråga om förståelse. På den tredje linjen arbetar man för skolan enbart, inte för sig själv.

¹⁰Man går in på den andra linjen i arbetet sålunda: dessa grupper har verkat någon tid, och det fanns människor och grupper före en själv. En av skolarbetets principer består i att man kan få undervisning och råd icke endast av läraren utan också av människor som studerat innan man själv kom, kanske i många år. Deras erfarenhet är mycket värdefull för en själv, ty läraren ger sällan av sin tid till en enskild lärjunge, och han gör det aldrig i de fall där lärjungarna kan och därför måste hjälpa varandra. Lärjungar, som varit länge i arbetet, måste fullständiga för de yngre det läraren ger, och de yngre måste för egen del lära sig hur de skall använda det, hur de skall draga nytta av de äldres erfarenhet, hur de skall taga emot vad de kan ge.

¹¹När man börjar förstå att det är omöjligt att arbeta ensam, att det är endast på grund av dessa andra människor som man själv kan arbeta, blir detta förståelse, men det blir ännu inte arbete på andra linjen. Man måste förstå att de människor man möter i arbetet är lika nödvändiga för en som själva kunskapen.

¹²På tredje linjen tänker man på arbetet i allmänhet, på skolan eller organisationen som en helhet. Man tänker på vad som är nyttigt, vad som är nödvändigt för skolan, vad skolan behöver, så att tredje linjen avser hela idén om skola och arbetets hela nutid och framtid. Först när en människa tänker på detta och förstår det, gör de två första linjerna sin fulla verkan. Sålunda är skolarbetet inrättat, och detta förklarar varför tre linjer är nödvändiga – man kan få fullt utbyte av arbetet endast om man arbetar på alla tre linjerna.

¹³Om vi förbinder arbetet på tre linjer med tanken om rätt och orätt, så inser vi att allt som främjar första linjen, det vill säga arbetet med en själv, är rätt. Men på andra linjen kan man inte få allt för sig själv. Man måste tänka på andra människor i arbetet, man har att lära sig att icke endast förstå utan också förklara, man måste ge andra något. Och man inser snart att man kan förstå vissa ting endast genom att förklara dem för andra. Kretsen blir större, rätt och orätt blir större. Redan tredje linjen gäller omvärlden, och gott och ont blir det som främjar eller motverkar hela skolans tillvaro och arbete, så att kretsen växer sig ännu större. Det är så man skall tänka om detta.

¹⁴Studiet och förståelsen av idén om de tre linjerna är en av skolarbetets främsta principer. Det är mycket som kan klarna för en, när man tillämpar idén om de tre linjerna. Och tillämpa idén betyder att faktiskt arbeta på de tre linjerna. Detta är kunskap och förståelse, som man erhåller genom göra. Man kan aldrig förstå det endast teoretiskt.

¹⁵Det är nödvändigt att förstå vad ordet "arbete" betyder i fjärde vägens mening. Om någon ställer en fråga vid en föreläsning, och det händelsevis hjälper andra att förstå, så är det inte arbete på linje två. Arbete är inte något som sker oavsiktligt, av en händelse. Arbete är alltid avsiktligt, är alltid en linje av ansträngningar, som leder mot ett visst bestämt mål. Icke en enda ansträngning, utan en sammanhängande, obruten linje av ansträngningar.

¹⁶Det finns ett band mellan alla som arbetar, och alla som arbetar skapar detta band.

¹⁷Redan i arbetet på första linjen kan man växa i förståelsen av arbetet på tredje linjen. På första linjen studerar man sig själv och kunskapen. Ju bättre man gör detta, desto bättre bild av helheten får man. Och helheten är alla kunskapens ideer och skolarbetets principer. Däri ingår varje möjlighet som finns i arbetet. Ju djupare man alltså studerar, desto bättre förstår man vad som ingår i skolarbetet. På det sättet ökar så småningom förståelsen. På första linjen måste man vara mycket praktisk och tänka på vad man kan vinna. Om man känner att man inte är fri, att man sover, så vill man bli fri, vakna, och arbetar alltså för att vinna detta. På tredje linjen tänker man på arbetet, på hela organisationen. Där måste organisationen vara främsta föremålet för ens studium, organisationens idé, organisationens behov, organisationens former. Då inser man att organisationen är ens egen sak, inte någon annans sak. Alla som kan måste delta i det, när de kan. Ingen ombeds göra något han inte förmår, men envar måste tänka på det och förstå det. Det viktiga på tredje linjen är inte så mycket det egentliga görandet som tanken på det. Man kan inte låta andra tänka på det åt en. En linje kan inte finnas utan de andra. En linje eller två linjer är inte arbete. Det kan aldrig bli skolarbete på endast en linje. Skolarbete *betyder* arbete på tre linjer.

¹⁸Först och främst krävs förståelse, och förståelse är redan arbete. Om tillräckligt många människor tänker på arbetet som en helhet och förstår det, är det möjligt att fortsätta. Då, med rätt förståelse, blir det rätt utveckling. Men ingen skall räkna med att någon annan fortsätter att lägga förståelse och kraft i det åt honom.

¹⁹Om man själv når fram till förståelsen av tredje linjen, så blir det också för en själv tredje linjen. Allt beror på ens inställning och ens möjligheter. Om man inser att det är nödvändigt att göra något för skolans arbete, och om man förmår göra det, så blir det arbete på tredje linjen.

²⁰Hela arbetet är så ordnat att man inte kan få ut särskilt mycket av första linjen, om man inte arbetar på andra linjen och tredje linjen. På första linjen kan man erhålla vissa resultat, men efter en tid når man ett stillastående, om man inte arbetar på de båda andra linjerna.

²¹Det är alltför lätt att tala om medvetandets utveckling, om arbete på tre linjer i allmänna och abstrakta ordalag, som om det inte handlade om oss själva. Men det är nödvändigt att ha sin egen personliga bild av dessa linjer: först av en själv, när man förvärvar kunskap, nya ideer, överger felaktiga uppfattningar, som man godtagit i det förflutna och som strider mot nyare insikter, studerar sig själv, studerar kunskapen, försöker minnas sig själv och mycket annat. Man anstränger sig att formulera sitt mål: tydligt, vardagsnära och med egna ord. Allt detta är arbete på första linjen.

²²På andra linjen består den främsta svårigheten i början i att icke försöka arbeta på eget initiativ. Man blir tillsagd att göra det ena eller det andra, och man vill vara fri, man vill inte göra det, man tycker inte om det eller man tycker inte om de människor man får arbeta med. Man tror att man kan göra vad man skall göra bättre på sitt eget sätt, man kanske inte tycker om villkoren och så vidare. Allt detta är självhävdelse, som man måste lära sig att övervinna.

²³På tredje linjen kommer det egna initiativet in ännu en gång. Det är i början tillräckligt att förstå vad som *kan* ges, inte vad *man själv* kan ge, alltså att veta vad som är nyttigt och nöd-

vändigt för arbetet utan samband med en själv. Innan man kan lägga in "jag" i det, skall man söka förstå vad som i allmänhet kan göras, vad arbetet kräver. Först senare kan man lägga in "jag". Det viktiga är inte vad en människa faktiskt gör, utan vad hon tänker. Om hon tänker och känner rätt, kan tillfället komma. Hon kanske inte har tillfälle att göra något idag, men omständigheterna kan ändras och tillfället yppa sig. Men om hon inte bryr sig om denna sida av saken, om hon inte förstår den och inte tänker rätt om den, berövar hon sig möjligheten att vinna vad hon vill vinna.

²⁴I fråga om tredje linjen är det mycket viktigt att förstå varför detta arbete finns och hur man skall främja det. Tanken att upprätta en skola, det vill säga arbeta enligt skolregler och skolprinciper, först studera dessa regler och principer och sedan tillämpa dem i praktiken. Det finns många nödvändiga förutsättningar för detta. En av dessa nödvändiga förutsättningar är människor. Det finns människor, som är beredda, som är i stånd att utveckla dessa ideer, men de känner dem inte. Det är alltså nödvändigt att finna dem, att finna människor av det rätta slaget och ge dem dessa ideer. Men därför måste man först förstå dessa ideer själv.

²⁵När man börjar förstå tredje linjens arbete praktiskt, utmärker detta ett bestämt skede i arbetet. I skolan får vi en viss kunskap. Men vad ger vi i gengäld? På vad sätt hjälper vi skolan?